

Fordítsa le az alábbi szöveget magyarra szótár segítségével! (50 pont)

A tanuló kötelességei

Plura de officiis docentium locutus¹ discipulos id unum interim moneo², ut praeceptores suos non minus quam ipsa studia ament et illos parentes esse non quidem corporum, sed mentium³ credant. Multum haec pietas conferet studio; nam ita et libenter audient et dictis credent et esse similes concupiscent, in ipsos coetus scholarum⁴ laeti alacres convenient, emendati non irascentur, laudati gaudebunt. Nam ut illorum officium est docere, sic horum⁵ praebere se dociles: alioqui neutrum⁶ sine altero sufficit. Eloquentia⁷ coalescere nequit nisi sociata tradentis accipientisque⁸ concordia.

¹ Ti. az előzőekben a tanárok kötelességeiről beszélt a szerző.

² A *moneo* mellett kettős accusativus (akit és amire figyelmeztet, int stb.: mindkettő acc.-ban áll).

³ *corporum... mentium*: a genitivusok itt tekintethatározót fejeznek ki.

⁴ *coetus scholarum*: 'iskolai közösség'.

⁵ *illorum* = praeceptorum; *horum* = discipulorum.

⁶ A *neuter, -tra, -trum* semleges nemű alakja, 'egyik [dolog] sem'.

⁷ Ti. a szónoklás művészetének megtanulásáról van szó.

⁸ A *tradens* természetesen a tanárra, az *accipiens* a tanulóra vonatkozik.

Produktív teszt (50 pont)

A megoldásra rendelkezésére álló idő 60 perc. A teszt megoldásához szótárt nem használhat.

1. Párosítsa a jelzős kifejezések tagjait! (6 pont)

1. corpus	□ gestis
2. rebus	□ pulcherrimorum
3. manus	□ fortia
4. regum	□ nobili
5. animalia	□ puras
6. magistratui	□ humile

2. Egyeztesse a ragozott főnévvel a zárójelben álló névmást! A különböző esetekhez tartozó azonos alakokat többször írja le! Pl. iura (hic, haec, hoc): haec, haec. Ahol több lehetőség is van, a kipontozott helyek számával jelöltük! (4 pont)

populi (hic, haec, hoc)....., viro (qui, quae, quod),

rei (is, ea, id), artis (ipse, ipsa, ipsum)

3. Változtassa meg a jelzős kifejezések számát, ügyeljen az esetek megőrzésére! (6 pont)

populi felicis

tempus longum

exercitus Romanos

4. Határozza meg az igealakokat! (3 pont)

Pl: lauderis coniunctivus praesens imperfectum, passivi, S/2.

condat

capietis

egetis

5. Tegye a laudo 1 ige ragozott alakjai mellé a fero, ferre, tuli, latum azonos alakjait! (5 pont)

Pl. laudabas ferebas

Laudabimus

Laudarentur

Laudet

Laudans

Laudatus

6. Húzza alá az alábbi igék közül azokat, amelyek coniunctivusban állnak, illetve amelyek lehetnek coniunctivusi igealakok is! (5 pont)

det, ibit, traheret, condideris, caneris, dixisset, mortuus erit, veniremus, faciet, loquetur

7. Az alábbi accusativus cum infinitivók egyidejűséget fejeznek ki, alakítsa át úgy őket, hogy utóidejűséget fejezzenek ki! (9 pont)

Cicero dixit consulem bene dicere.

Rem bene geri a consule omnes intellexerunt.

Nemo putabat reginam tam repente abire.

8. Alakítsa az alábbi összetett mondatokat úgy, hogy az alárendelt mellékmondatot valamilyen igeneves szerkezet, ablativus absolutus vagy participium coniunctum, gerundivumos szerkezet helyettesítse! (6 pont)

Postquam Roma condita erat, bellum fuit cum Sabinis.
.....

Caesar fluvium Rubiconem transiit, ut Italiam occuparet.
.....

Aeneas, qui Troia fugiebat, reginam Karthaginis adloquitur.

.....

**9. Határozza meg, milyen alárendelt mellékmondat szerepel az alábbi összetett mondatokban!
(6 pont)**

Catullus rogabat Lesbiam, ut cum eo solo viveret.

Cum vidissem servos armatos, vocavi custodes oppidi.

Catullus nesciebat, quando Lesbia domum reditura esset.....